

ΑΓΝΩΣΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

Οι νεκροί σπαθάρηδες και η αρχόντισσα του Βυζαντίου. Η τρεμερή εκδίκηση του Νικολάου Δομέστικου. Το θαυματουργό άγαλμα του Ζευγματος. Τι έπαθε μία πατριώτις. Το μισαίτιο μήλε. Μιά συζυγική τραγωδία. Πώς εκδικήθηκε η γυναίκα του Κωνσταντίνου 'Αρτοκλήνη. 'Αδελφική τραγωδία στέ σκοτάδι.

Στους βυζαντινούς χρονογράφους βρίσκουμε μερικά προσέθεντες ιστορίες έρωτων, που μας κάνουν να πιστεύουμε ότι, με όλη τη θρησκόληψία τους, ή γυναίκες της εποχής εκείνης είχαν καρδιά πολύ οίσιθησιακή, αλλά και ιδιοσυγκρασία άρκετά φιλοερωτική.

Η βυζαντινός άρχόντισσα δεν τό εΐχαν πολύ δύσκολο να στραβοπατήσουν. Νεοροί σπαθάριοι με βεστουχατό μαλλιά και όνειροπόλα μάτια βρίσκονταν πάντοτε άνομιαιούσνοι στις μαρμάρινες κολώνες των ναών περιμένοντες τις ώρες «δασπίνες των λογισμών» των που θα έπληθαιναν να προσευχηθούν στη Θεοτόκο, αλλά και να... κάθουν καρδιά: Τά μυστήρια, ως μέσο ύπβλητικό και διευκολυντικό για τόν έρωτα, είχαν γίνει πολύ της μόδας. 'Ο «Ιμπεριος και ή Μαργαρινα», ή περιπέτεια του «Βελθανδρου και ή Χρονόνοστα», και άλλα τέτοια, έδιδαν άγριας στις μεγάλες γυναικίστινες νύχτες.

Νά τώρα και μερικά σχετικάς έρωτικές βυζαντινές ιστορίες: 'Ο πατριώτης Νικόλαος «Δομέστικος της 'Ανατολής», ένώ βρισκότανε στην Κιλικία άρηχολήμενος με τις άποθέσεις του μοιραίνει ότι τον έπρόκειν ή ώρα ή γυναίκα του. 'Ο στρατηγός φεύγει άμέσως από την Κιλικία κ' έρχεται χορτά στην Κωνσταντινούπολη, όπου στήνει καρτέρι και πιάνει τη στρατηγίνα του στην άγκαλιά του έρωτασού της. 'Ο τρεμερός σήνους κράτει τους στρατιώτες του, οί όποιοι όμοιοι άμέσως έπάρου από τείχος και τους δένουν μαζί. 'Επειτα ή σύζυγος βιάζει τό σπαθί του και, έτσι, όπως ήταν τότε κόβει κοιματάκια-κοιματάκια, βασανίζοντάς τους ώρα πολλή, ως που ξεψύχησαν. Για την πείνη του αυτή ή Νικόλαος ή Δομέστικος της 'Ανατολής σέ κανένα δεν έδωσε λόγο. Δέν άργησαν όμως να 'ρθούν ή τιμωρία της πατριώτιδας. 'Ο στρατηγός, κακοχαραγμένος, έζηρούσε, άποτραβηγμένος σ' ένα μοναστήρι όπου έτελείσε τις ημέρες του.

Υπήρχαν όμως βέρβαια και πατριώτις που δεν κατόρθωναν να αλλάξουν τις γυναίκες τους ν' άπιστούν ή άλλως είχαν ύπερτίες και ήθελαν να βεβαιωθούν. Αύτοι μπορούσαν να καταφύγουν στη θαυματουργική μεσολάβεια του άγάλματος της 'Αφροδίτης, που ήταν σημείον στην κρηνη μιας κολώνας στη συνορία του Ζευγματος και έτελειόσε καθήκοντα αντίθετα στη φύση της άρχαίας θεάς: Διότι όποιος άσπρηται ή χρονολόγος—όταν καμιά οίκογένεια είχε ύπερτίες για τη καϊδεμένη της, έλεγε: «—'Ας πάμε ίσαμε τό άγαλμα της 'Αφροδίτης και άν δεν παρεστόχησε, αυτό θ' άποδειχθή επί τόπου». Πολλές, όσες ήξεραν ότι τό λεγόμενα έναντίον τους ήταν συκοφαντίας, έπληθαιναν πρόθυμα να ύποστούν τη δοκιμασία, άφοψ δεν είχαν τίποτε νά φοβηθούν, και περνούσαν με τό κεφάλι ψηλά μπροστά από τό φοβερό χριτίον, χωρίς τίποτα να πάθουν. Εκείνες όμως που ήταν ένοχες, έπάθαιναν κάτι τό όποιον θά έκανε την τοποθεσία αυτή, δίχως άλλο, πολυσήκαση από τους νέους του Βυζαντίου.

Μόλις ή ένοχη παρουσιάζονταν μπροστά στο άγαλμα, έννοιαισε να σηκώνονται με άσυγκράτητη βία τό φορέματά της, από μία μυστηριώδη δύναμη, ίσαμε τη μέση της: Τούτο άποτελόσε ματωρία της ένοχης της, την όποιαν αναγκάζονταν έτσι να διολογήσει και ή ίδια. Καθένας φαντάζεται, ότι τό μαρμάρινο έκείνο όμοίωμα της 'Αφροδίτης είχε γίνει ή φρόδος και ή τρομός των ευσιβήτων γυναικών και κοριτσιών του Βυζαντίου και των περιχώρων. Μία άπό αυτές, ή γυναικοδέλφη του 'Ιουστίνου Κοροσπαλάτη, κυρία της άνωτάτης άριστοκρατίας, έπληθαιναν μία μέρα στην λειτουργία του ναού των Βλαχερνών. 'Επειδή όμως την προηγούμενη μέρα, έβρεξε πολύ και οί δόμοι είχαν πλημμυρίσει από τό νερό, ή μεγάλη αυτή κυρία αναγκάστηκε με την άκολούθια της να στρώσει τά γένεμα του άλλου της κατά τη διεύθυνση του Ζευγματος. 'Αναγκαστικά λοιπόν πέρασε κοντά από τό άγαλμα της θεάς, ή όποία... έκανε τό θαύμα της: Τά φρονάκια της βυζαντινής άρχόντισσας θοχσαν να σηκώνονται στην άέρα, ένώ εκείνη προσπαθόσε ματαίως να τό κατεβάσει. Οί νέοι που έκαρουσβλακτοόσαν γύρω για' τέτοια διασκεδαστικά θεάματα 'βγαλαν τό γέλιο και τό ξεφαντά, τό άλογο άφηγιάσει, ή άρχόντισσα έλιποθύμησε και έπεσε από τό άλογο, έντυχώς όμως χωρίς να σκοτωθή. Την μετέφεραν από μεγάλο της στραπαρισμένη. 'Όταν συνήλθε, έκάλυψε τους άνθρώπους της και τους έδωσε μία μυστική διαταγή για τη νύχτα εκείνη. Το πρωί τό άγαλμα της 'Αφροδίτης της «μορτωρίως» βρέθηκε κοιματία προς άνακούρσιαν, όλων των γυναικών του Βυζαντίου.

τόν κοιματή και σάν ύποχρεωτικός σύζυγος έστειλε άμέσως τό θανάσιο όρατικό στη βεσίλισσα, για να της προξενήσει ευχάριστη έκκληση. Γυναίκα του Θεοδοσίου ήταν ή περιφημη εκείνη 'Αθηνά, που εινε γνωστή στην ιστορία των βασιλικών με τό χρονιανικό της όνομα Εύδοκία. Φαίνεται λοιπόν ότι ή σχεδόν σφή αυτή βασίλισσα τά είχε ψήσει με ένα από τους πιο έννοουμένους του Αυτοκράτορος, τό μάγιστρο Παυλίνο, θελκτικώτατο άντρα. 'Η Εύδοκία, μόλις της έφεραν τό μήλο, έσπευσε να τό στείλη στον Παυλίνο. 'Ο ώραιός μάγιστρος μη έύροντας τό προηγμένη, έστειλε όδρο τό μήλο στο... Θεοδοσίω! Τρομερές ύπερτίες έσυγγέμισαν άμέσως τό νοϋ του Αυτοκράτορος «Κάτι συμβαίνει εδώ!» ένομουρίσε. Προσαλαεί άμέσως τη βασίλισσα και τη ρωτά: — Πού εινε τό μήλο που σου έστειλα: — Τό πούσφερα στον Παυλίνο, τόν πιστότατό μας θεράποντα, άπατιό με θάρρος ή Εύδοκία.

Άρχισε τότε ένας τρομερός συζυγικός καυγάς. 'Αλλ' ή ώραία βασίλισσα δεν ήταν από τις γυναίκες εκείνες που φοβούνται εύκολα, ήξερε δε και την κυριρχία που είχε στην καρδιά του συζύγου της. Με τόλημ και άναίδεια έλεγε: «Περιφρονώ τις γελοίες ύπερτίες σου που με προσβάλλουν ως εύζυγο και ως βασίλισσαν! 'Αποσφύραι είς τά δρυαία μου. Κάμε ό,τι θέλεις!»

'Ο Αυτοκράτορας τοποθετεί τότε δοιοόνομο σέ μία σκοτεινή στοά από την όποιαν έυπεινε ή Παυλίνας στο Παλάτι, και την επομένη μέρα τά ψήρια της Προποντιδής έτρασαν τό όρατο εώμα του μάγιστρου. 'Η Εύδοκία που λυπήθηκε κατάκαρδα για τό μληρό θάνατο του άγαπημένου της, άφηνη την πρωτεύουσα και πηγαίνει να προσκυνηση τους 'Αγίους Τόπους.

Μαζί με τη μυστικοπάθεια και την έρωτοπληξία της Βυζαντινής γυναικός, έχουμε και την άναπόσπυκτη ζήλια της, που έσπατάει καμιά φορά άγια. Μία από τις πιο θαμνάσιες εκδηλώσεις της εινε ή διαγωγή που έδειξε ή γυναίκα του ώραιου πατριώτου Κωνσταντίνου 'Αρτοκλήνη. 'Υπήρχε θρύλος ότι ή πατριώτις αύτός ήταν ένας από τους πολλούς φίλους της θεότρελλης εκείνης Ζωής της Πορφυρογέννητης. Τά άξιώμα του πατριώτου αυτού του έπέβαλλε να στήνη όρθιος μπροστά στη βασιλική τράπεζα, κατά τό έπίσημο γεύμα, και να κόβη «τον όριον του 'Ιταποστόλου», δηλ. να σερβίρη τό ψωμί στο βασιλικό ζεύγος, για' αυτό και ή τίτλος του «'Αρτοκλήνης». 'Η γυναίκα του ώραιου πατριώτου είχε βεβαιωθή ότι ή άντρας της την άπατούσε με τη Ζωή, αλλά φοβότανε να κινή σκίνδαλο και όπόμενε. 'Όταν όμως ή Ζωή έχρησψε, άπεφάσισε να χωρίση τό φίλο της από τη γυναίκα του, να τόν πέρη αυτή και να τόν άνεβάση στο θρόνο του Βυζαντίου.

'Η γυναίκα όμως του 'Αρτοκλήνη τό έμαθε αυτό κ' έγινε ροσική μανός από τη ζήλια της. Και για' να εκδικηθή, έφορσε διλητήριο στο ποιητή του άντρα της και έτσι ή Κωνσταντίνας ή 'Αρτοκλήνης, άντι ν' άνεβή στο θρόνο, κατίβηκε στον 'Αδη

Στο Βυζάντιο έντός από τις οίσιθηματιές περιπτώσεις που άναφέραμε ύπήρχαν και οί «έγ κ λ ε ι σ τ ε ς» γυναίκες «ολόγες», που οί Βυζαντινοί πλείους σιγασύσαν, όσες άργότερα οί Τούρκοι σέ χαρέμια τους. Πελλά ήμερ από τους πλουσίους αυτές Βυζαντινές γίνονταν τρεμετά κρυλλινά όδον τις έπιανε ή ζήλια. Πράγματοι περάτουμερ μας περάχει στον 14ον αιώνα ή 'Ανδρόνικος ή θοχοντες. Αυτός—κατά τό χρονόγραφο—έλάτρευε ή γυναίκα τινά εταίριαν ώραίαν πόννα». Ήτανε όμως και τρεμετά ηγλήδρος. Γιό νά εινε βέρβαιος στη ναεις άλλος δεν θά χωρίονταν τό άλλη της φίλης του, έποιοθήτινος γύσω από τό σπίτι της ολόκληρη στρατιωτική δύναμη από ξεφασέρονς και τοξότες, άλλους να φρουρούν την είσοδο, κ' άλλους στα γύρω στενά.

'Η «έγ κ λ ε ι σ τ ε ς» ήταν μέν έταίρα, καταγότανε όμως από μεγάλη οίκογένεια και είχε τις οίσιθηματιές της προτιμήσεις. Με όλη λοιπόν την πολιορκία του σπιτιού της νατώξθαινε να βλέπη κ' έναν άλλο νέο, έκαουστό στο Βυζάντιο για την όμορφία του.

'Ολη αυτή ή έρωτική περιπέτεια έληξε τραγικό τέλος: Μία νύχτα, ή άδελφός του 'Ανδρονίκου δεσπότης Μανουήλ, που έλάτρωνε κυριολεκτικώς τόν άδελφό του, είχε ανάγκη να τόν συναντήση και έτρεχε στα μέρη όπου ή 'Ανδρονίκος έσύνταζε. 'Επρασ λούτον και μπροστά από τό σπίτι της φίλης του άδελφού του όπου ήξερε ότι άσφαλώς κάτι θα έμύθαινε για τόν 'Ανδρονίκο. Οί φρουροί όμως δεν τόν άνεγνώριαν μέσα στο σκοτάδι, τόν έπληραν για τόν ώραιό φίλο της «έγκλειστης» οίχτησαν άπάνω του και τόν κοιματίασαν με τά σπαθιά και τό τσεκούρι τους.

Μία από τις χαρακτηριστικότερες περιπέτειες βασιλικής ζήλιας εινε και ή ύπόθεσις του μήλου. 'Ο βασιλεύς Θεόδωρος βρισκότανε στην 'Αγία Σοφία όταν του έφεραν όδρο ένα μήλο «παμμεγεθέστατον» που τό είχαν φέρει από τη Φωγία, σάν έκτακτο φαινόμενον, «διά την 'Αγισμένην του». 'Ο βασιλεύς εύχάριστα

